

POSTANOWIENIE

Dnia 26 lutego 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Kozłowska (przewodniczący)

SSN Mirosław Bączyk

SSN Władysław Pawlak (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi pozwanego

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem

Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 8 grudnia 2012 r.,

w sprawie z powództwa Banku [...]

przeciwko J. D.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 26 lutego 2016 r.,

zażalenia pozwanego

na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 17 września 2015 r.,

**oddala zażalenie i zasądza od pozwanego na rzecz strony
powodowej 1800 (jeden tysiąc osiemset) złotych tytułem zwrotu
kosztów w postępowaniu zażaleniowym.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem, Sąd Apelacyjny odrzucił skargę pozwanego H. D. o wznowienie postępowania w sprawie z powództwa Banku [...] o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną, zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 8 grudnia 2012 r. Skarga została oparta na podstawie z art. 403 § 2 k.p.c. tj. na wykryciu nowych okoliczności faktycznych. W celu ich potwierdzenia skarżący domagał się przeprowadzenia dowodu z zeznań w charakterze świadków K. D., K. M., z jego zeznań oraz z dokumentów znajdujących się w aktach Prokuratury Rejonowej B. sygn. akt 1 Ds. .../14.

Odrzucając skargę o wznowienie postępowania, Sąd Apelacyjny wskazał, że jakkolwiek pozwany formalnie powołał się na zaistnienie przesłanki, o której mowa w art. 403 § 2 k.p.c., to samo sformułowanie podstawy wznowienia w sposób odpowiadający przepisom k.p.c. nie oznacza oparcia skargi na ustawowej podstawie wznowienia, bowiem w świetle treści skargi podnoszona przyczyna w istocie nie zachodzi. Przede wszystkim pozwany nie wykazał, aby nie miał możliwości powołania się na podnoszone w skardze okoliczności na etapie postępowania, którego wznowienia się domaga. Sąd zwrócił uwagę, iż świadek K. D. zeznawał już w tamtej sprawie, zaś odnośnie do świadka K. M. pozwany nie wykazał, aby nie mógł tego dowodu zgłosić w sprawie, której dotyczy jego skarga.

Jako podstawę prawną rozstrzygnięcia wskazał przepis art. 410 § 1 k.p.c.

W zażaleniu pozwany domaga się uchylecia powyższego orzeczenia. Zarzucił pozbawienie go prawa do rzetelnego procesu, gdyż Sąd Apelacyjny nie dokonał zbadania sprawy zakładając abstrakcyjnie, że jego wnioski i stanowisko nie będą mogły stanowić podstawy do wzruszenia zaskarżonego wyroku.

W odpowiedzi na zażalenie strona powodowa wniosła o jego oddalenie z zasądzeniem kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Pozwany składał już skargę o wznowienie postępowania, zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 8 lutego 2012 r., którą także oparł na podstawie przewidzianej w art. 403 § 2 k.p.c., a to ze względu - jak wówczas podnosił - na wykrycie okoliczności faktycznych i środków dowodowych, które mogły mieć wpływ na wynik sprawy, a z których nie mógł skorzystać w poprzednim postępowaniu. Wnosił o przesłuchanie w charakterze świadków K. D. i K. D. oraz przeprowadzenie dowodu z jego zeznań.

Postanowieniem z dnia 15 maja 2014 r., Sąd Apelacyjny odrzucił skargę pozwanego, podnosząc, że wskazana przez niego podstawa wznowienia nie zachodzi, bowiem przywołane okoliczności i dowody mogły być przez niego przedstawione w postępowaniu, którego ta skarga dotyczy. Zażalenie skarżącego zostało oddalone postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 9 października 2014 r. (sygn. akt IV CZ 66/14).

Zestawienie treści skargi o wznowienie postępowania w tej i poprzedniej sprawie dowodzi, że ich konstrukcja oraz cel są zbieżne, a ponadto prawie całość wyeksponowanych okoliczności i dowodów pokrywa się. Nowymi dowodami w stosunku do poprzedniej sprawy ze skargi o wznowienie postępowania mają być jedynie dokumenty znajdujące się w aktach postępowania przygotowawczego i powstałe w związku z nim. Wszczynając postępowanie ze skargi o wznowienie postępowania, pozwany zarówno w tym, jak i poprzednim postępowaniu, zmierza do podważenia prawomocnego rozstrzygnięcia, które jego zdaniem jest nietrafne, a w efekcie do ponownego przeprowadzenia procesu co do istoty sprawy.

Dlatego też w zakresie dotyczącym tych samych okoliczności i dowodów, które były już badane w postępowaniu zakończonym prawomocnym postanowieniem Sądu Apelacyjnego z dnia 15 maja 2014 r., niniejsza skarga podlegała odrzuceniu, bowiem zostało już przesądzone, że wskazywana przez pozwanego podstawa wznowienia nie istnieje.

Jeśli chodzi o inne okoliczności i dowody, które stanowiły podstawę niniejszej skargi, podzielić w pełni należy stanowisko Sądu Apelacyjnego, iż wprowadzie pozwany sformułował ją w sposób odpowiadający przepisom k.p.c., jednak kwalifikacja prawna wskazanej podstawy wznowienia nie identyfikuje

jej z wymaganą przez k.p.c. ustawową podstawą wznowienia, bowiem już z samej treści uzasadniania skargi wynika, że przyczyna taka nie zachodzi. W konsekwencji Sąd Apelacyjny, powołując się na ugruntowane orzecznictwo Sądu Najwyższego, trafnie odrzucił na posiedzeniu niejawnym kolejną skargę pozwanego o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem, zgodnie z art. 410 § 1 k.p.c.

Stosownie do art. 403 § 2 k.p.c., należy stwierdzić, że podstawą wznowienia nie może być każda nowa okoliczność, lecz tylko taka, która dotyczy przedmiotu sporu, istniała już w trakcie zakończonego postępowania i nie została wówczas przytoczona, gdyż była stronie nieznana i miała dla niej wtedy charakter nieujawnialny (por. uzasadnienie uchwały składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 1969 r., III PZP 63/68, OSNCP 1969/12/208). Z kolei nowy środek dowodowy w znaczeniu tego przepisu, to dowody wykryte, a więc takie, które istniały już w czasie trwania prawomocnie zakończonego postępowania, z których strona nie mogła skorzystać, gdyż były dla niej nieznane i wówczas nieujawnione (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 1968 r., I Co 1/68, OSNCP 1969/2/36). Niewiedza strony o środkach dowodowych musi wynikać z przyczyn obiektywnych, niezależnych od niej, a nie z zaniechania działania w trakcie postępowania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 września 2007 r., I CZ 105/07 nie publ.).

Podstawą wznowienia nie może być środek dowodowy powstały dopiero po uprawomocnieniu się orzeczenia, którego dotyczy skarga o wznowienie postępowania (zob. uzasadnienie do powołanej uchwały składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 1969 r.). Dlatego podstawy wznowienia z art. 403 § 2 k.p.c. nie stanowi sam dowód z akt postępowania przygotowawczego wszczętego po uprawomocnieniu się wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 8 lutego 2012 r. i z dokumentów w nich zawartych powstałych również po tymże wyroku i w związku z tym postępowaniem przygotowawczym.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c., a o kosztach postępowania zażaleniowego w oparciu o przepisy art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. art. 391 § 1 k.p.c., art. 394¹ § 3 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c. Na zasądzone koszty składa się

wynagrodzenie za zastępstwo procesowe, ustalone według minimalnej stawki taryfowej (§ 12 ust. 2 pkt 2 w zw. z § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (j.t. Dz. U. z 2013 r., poz. 490 ze zm.) w zw. z § 21 i 23 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. poz. 1804).

kc